

ШКІЛКА

Шкілка – ділянка, де вирощують саджанці деревних і кущових рослин (дичок), які підлягають щепленню, тобто – окультуренню.

№4 (21) 02.06.2006

З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ, КАФЕДРО!

*Твори себе. Щодня будуй себе.
Та пам'ятай завжди,
що ти людина.
Хто ти не є – цабе чи не цабе,
твори себе суворо і невпинно.*

*Твори себе, коли пече вогонь,
коли душа заходиться
від крику.
Кров обітри
з напружених долонь
і знов – твори!
І бий недолю в пику!*

*Будуй в собі палаци, не хатки,
Руйнуй в собі
дрібнометражні нори.
Не став на моду
пам'яток хитких.
Саджай садки.
Не нищ ліси і гори.*

*Хай хвилями в тобі
моря течуть,
Хай гарні,
повноводні плинуть ріки.
Ти в космос для
душі виторюй путь—
Не тимчасовий, а навіки!*

В.О.Моляко
академік, професор кафедри соціальної та
практичної психології

Кафедрі 5 років. Це хронологічний, а не психологічний вік. Інтенсивність цієї п'ятиріччя, її наповненість подіями враженнями, розчаруваннями і втратами, здобутками, досягненнями і, головне, людьми, які утверджували нас на думці, що йдемо правильним шляхом – все це разом створює відчуття, що з часу створення кафедри ми прожили ціле життя. А у житті, як на довгій ниві, всякого-різного було доволі. Звичайно ж, спочатку тезисно про успіхи і здобутки.

– Ліцензовано і акредитовано дві спеціальності «Психологія» та «Практична психологія»

– Захищено докторську дисертацію (Н.В.Хазратова) та три кандидатські дисертації (О.О.Музика, В.В.Горбунова, В.О.Климчук)

– На базі кафедри відкрито разову аспірантуру зі спеціальності «Педагогічна та вікова психологія»

– Відкрито відділення лабораторії психоло-

гії творчості Інституту психології імені Г.С. Костюка АПН України

– Створено міську молодіжну громадську організацію «Житомирське наукове товариство психологів „Шкілка“»

– Викладачі кафедри виграли грант Державного Фонду Фундаментальних Досліджень МОН України «Творчість як засіб особистісного росту та гармонізації людських стосунків»

– Проведено дві міжнародні науково-практичні конференції:

– «Творчість як засіб особистісного росту та гармонізації людських стосунків» (22-23 квітня 2005 року)

– Чорнобильська катастрофа: 20 років потому (інтердисциплінарні аспекти) (26-27 квітня 2006 року) кафедри взяли участь у 120 конференціях. Опубліковано 365 наукових та науково-методичних праць.

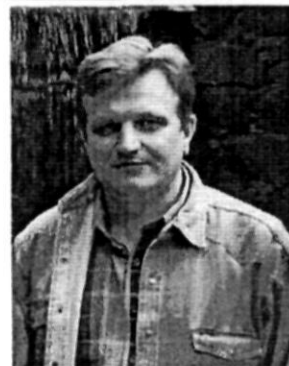
– Створено проєкт «Ярмарок вакансій» для працевлаштування студентів факультету.

– Протягом 2002-2005 років налагоджено співробітництво та підписано угоди про співпрацю з такими провідними науково-дослідними установами, товариствами, фондами, науковими спілками: Міжнародною організацією NMCP (Netherlands Management Co-operation Programme), керівником денного центру психотерапії Нідерландського інституту лікування людей із розумовими порушеннями, доктором психології, професоркою Ф.М.Арендсен Гайн, Канадсько-українським гендерним фондом, Польським науковим товариством у Житомирі, Відділом гуманістики Щецінського університету. Пройдено офіційний курс ТА-101 з психотерапевтом Ф.М.Арендсен Гайн (Нідерланди) та тренінг-семінар «Гендерні ролі: конфлікти, ресурси, розвиток» у рамках програми «Гендерну рівність педагогічної освіти» Київського науково-освітнього гендерного центру (Житомир, 2003р.), ведучий П.П.Горностай.

– Проведено підготовку обласних тренерів Програми МОН України / АПН України / ПРООН «Рівний-рівному» (А.Ю.Вишина, 14-21 листопада 2005 р.)

– Створено студентську службу соціально-психологічної адаптації, яка 22-23 вересня 2005 року реалізувала перший власний проєкт – адаптаційний тренінг для студентів-першокурсників

– З 2004 року кафедра бере участь в експерименті по впровадженню кредитно-

модульної системи навчання на соціально-психологічному факультеті. Розроблено та впроваджено електронну систему управління навчальним процесом «Факультет» (О.Л.Музика, Ю.О.Оснадчук). Викладачами розроблено навчально-методичне забезпечення 51 навчальної дисципліни. Проведено регіональний семінар-практикум «Підготовка психологів в умовах кредитно-модульної системи навчання» (22 листопада 2006 року)

– Видається студентсько-викладацька газета «Шкілка»

– Кафедра пишається тим, що їй подарували свої приватні бібліотеки академік В.О.Моляко та доцент Л.І.Кобзар (понад 2000 екземплярів книг, серед яких 50 раритетних видань к. XIX - п. XX ст.)

– Щорічно кафедра у повному складі святкує початок нового навчального року на лоні природи та організовує екскурсії до історичних та культурних пам'яток України (дендропарк «Софіївка» м.Умань, ботанічний сад м.Київ)

– Написано гімн соціально-психологічного факультету (сл. та муз. В.Ф.Шинкарука), психологічний вальс (муз. В.В.Луценка, сл. О.Л.Музики)

Викладачами кафедри створюються навчальні відеофільми, які поповнюють відеотеку кафедри

Сюди ще можна додати, що ми одними з перших почали йти в ногу з часом у оформленні документів, у створенні корпоративного духу факультету (гімн, герб, значки), в налагодженні стосунків із ЗМІ. Я вдячний всім студентам і викладачам, які допомогли мені із купі будівельного сміття перед корпусом зробити клумбу півоній і бузковий гай. Копісування декана разом із викладачами і студентами у землі та гною було своєрідним

тестом на профпридатність – не подолавши власну гординю, ніколи не станеш справжнім психологом. А наша професія така, що головне не піддатися звабі і не стати подібним до мильної бульки, яка переливається всіма кольорами райдуги, а всередині – порожня.

Самовіддана праця наших викладачів вершила авторитет кафедри. Всі ми надзвичайно пишаємося тим, що саме нам подарували свої приватні бібліотеки доцент Леонід Іванович Кобзар і академік Валентин Олексійович Моляко. Ці дорогоцінні дарунки зобов'язують нас працювати ще краще.

Мене, як завідувача кафедри, не може не радувати, що сьогодні наші студенти знають набагато більше, ніж їх викладачі у такі роки. Гадаю, що вміння **факторизувати дані**, яким у нас володіють другокурсники, обов'язково переросте у вміння робити **аналіз ціннісної свідомості** – це лише справа часу.

Хочеться згадати сьогодні людей, які сприяли тому, щоб кафедра відбулася. Насамперед, це Петро Сидорович Горностай, який заклав основи психологічної науки у Житомирі і створив першу кафедру психології. Це тодішній ректор Іван Митрофанович Кучерук, який сприяв нашому розвитку і 2 червня 2001 року підписав наказ про створення кафедри соціальної та практичної психології. Це і Петро Юрійович Саух – ректор університету, який підтримував ідею створення соціально-психологічного факультету, де наша кафедра є системоутворюючою. Окрема подяка проректору П.Ф.Романюку за ідею назви факультету.

Хочеться подякувати сьогодні й тим відомим українським психологам, які сприяють росту авторитету кафедри в Україні, постійним учасникам наших конференцій: докторам наук, професорам В.О.Моляко, О.І.Кульчицький, В.О.Татенку, Т.М.Титаренку, Ю.О.Приходько, Л.В.Долинський, Г.В.Ложкіну, В.О.Васютинському, А.Б.Коваленку, доцентам П.П.Горностая, С.О.Ставицький, В.М.Галузяку, Б.М.Якимчуку та багатьом іншим нашим колегам.

До нас притягуються творчі люди. Мені приємно, що на кафедрі почуваються як вдома народний артист України, професор Іван Сльота, заслужений діяч мистецтв України, доцент Володимир Шинкарук, який став центром кристалізації студентської мистецької і поетичної творчості, носієм духу університетського брат-

ства серед викладачів і студентів факультету. Мабуть не випадково до нас приєдналися доктор психології Н.В. Хазратова і доцент М.М.Гнатко.

Віхою у розвитку кафедри стала глибоко психологічна книга спогадів нашого ветерана Л.І.Кобзаря «Погляд у минуле і не тільки...», яка пронизана життєвою боротьбою і мудрістю, теплом і талантом.

Коли намагаюся охопити думкою ці 5 років, то переповнюють почуття. Мабуть, варто написати і про них.

Чого боюся. Боюся, що, хай навіть за якийсь час, у когось можуть виникнути ілюзії, що він міг би відбутися і без кафедри. Хочеться, щоб сяяли зірки, а не виблискували бульки.

На що надіюся. Надіюся, що наші гасла «Найкраще, або ніяк!» і «Не опускається нижче досягнутого рівня» і далі вестимуть нас життєвими дорогами.

Чого хочу. Хочу, щоб цей потужний ривок, який зробила кафедра за 5 років, став основою для подальшого спокійного, розважливого, академічного росту.

На що сподіваюся. Точно знаючи, що хороших людей набагато більше, ніж різних, сподіваюся, що наша робота сприятиме збільшенню цього розриву.

У чому впевнений. Перекоаний, що праця пліч-о-пліч, здібності, талант і доброта об'єднують людей.

Виятковою нашу кафедру робить те, що її ядро склали випускники нашого університету – переможці Всеукраїнських олімпіад і конкурсів наукових робіт І.С.Загурська, В.В.Горбунова, Н.О.Никончук, О.М.Савиченко, А.Ю.Вишина, В.О.Климчук. Завжди казав, а сьогодні ще й напишу, звертаючись до студентів, – хочете працювати у нас на кафедрі – приєднуйтеся до когорти переможців.

Сьогодні кафедра соціальної та практичної психології міцно стоїть на ногах. Працює аспірантура, відкриваємо магістратуру, завершуємо підготовку до друку колективної монографії. Ми не відійшли від тих принципів, з якими вийшли на шлях. Найкраще і найстисліше вони відображені у першому номері газети «Шкілка», цитатою з якої я завершую свою ремінісценцію:

Який тісний світ! Цей вірш на семінарі для практичних психологів Житомирщини прочитав професор Артур Преспі (США). Він, в свою чергу, почує його від Абера Мазерави – борця за свободу Зімбабве (Південна Африка), хоча справжній автор цього твору невідомий. Тепер він дійшов і до нас.

ПОПРИ ВСЕ

Часто вчинки людей егоїстичні, І не мають логіки й сенсу. Любіть людей, попри все.

Коли ви робите людям добро, Вас винувають в таємній користі. Творіть добро, попри все.

Йдучи до успіху, ви наживете Фальшивих друзів і справжніх ворогів. Прагніть до успіху, попри все.

Те добре, що ви робите сьогодні, Вже завтра усі забудуть, Але творіть добро, попри все.

Ваша чесність, відкритість і щирість Зроблять вас вразливими для ворогів. Будьте чесними, попри все.

Безпорадні нікчеми з дрібними думками Візьмуть верх над майстрами з їх великими ідеями.

Мисліть масштабно, попри все.

Принесіть у жертву найдорожче І за своє добро ви одержите сповна. Жертуйте, попри все.

Те, на що ви поклали життя, Може бути доценту зруйноване вмиг. Жертуйте, попри все.

Переклад на російську мову – Андрій М'ячков, Аліна Бондар. Переклад на українську – Олександр Музика. Примітка: Тепер ми знаємо, що ці слова належать Матері Терезі, людині, яка довела їх справедливості всім своїм життям.

Олександр Музика
завідувач кафедри соціальної та практичної психології

П'ЯТЬ ПЕРШИХ КРОКІВ

Відомо, що слово «психея» перекладається українською як «душа». За моїм глибоким переконанням, душею соціально-психологічного факультету є кафедра соціальної та практичної психології.

П'ять років для такого навчально-наукового об'єднання – це вік становлення, визначення магістральних шляхів і планів...

Але, виявляється, шляхи вже визначені, плани накреслені, пріоритети встановлені, давно триває плідна творча робота. Більше рію, садити квіти, прищеплювати дерева... Тут

того, життя встигло навіть поставити власну оцінку діяльності кафедри – 5!

Для студентів викладачів кафедри – не ікона, на яку моляться, не ментори, яких не можна не слухатись... Вони ті, кого просто люблять. Люблять і поважають. За якими готові йти і на працю, і на відпочинок.

На кафедрі немає «синіх панчів» і «людей у футлярі». Тут панує спокій, злагода, творчість... Тут вміють трудитись і жартувати. Не бояться разом із студентами виходити на сцену, прибирати територію

завжди – надзвичайна атмосфера, особливий молодий дух. Не випадково, багатьох викладачів кафедри легко можна сплутати зі студентами.

А ще на кафедрі – найкраща кава, найкращий завідувач і найкращі лаборанти. Тут також найкращі викладачі. Навіть керівництво факультету – члени кафедри!

Психологія – наука всіх наук. Кафедра соціальної і практичної психології – всім кафедрам кафедра!

Вітаю чудовий колектив з п'ятиліттям, дозволю собі жартівливе побажання:

У всьому добиватися мети,

І свідомістю ніколи не текти!

Володимир Шинкарук

Чому ми не "сачкуємо"?

Кафедра соціальної та ділової стилістики відносин практичної психології є, на Коли на багатьох – так мені мою думку, досить нетиповою для освітнього простору України. Досить високо розвинуті корпоративний дух, зорієнтованість на справу, професіоналізм.

здається – кафедрі українських ВНЗ під час перерв викладачі обговорюють кулінарні рецепти, то наші – все одно говорять про роботу.

Бажаю цій молоді і дуже перспективній кафедрі розвиватися, квітнути, реалізовувати свій потенціал! Бажаю її батькам – Олені Оксентівні та Олександрі Леонідовичу – і надалі так само успішно плекати її, захищати і берегти, мудро спрямовувати її бурхливу активність та її розвиток!

Нігора Хазратова

Й особливо приємно те, що на кафедрі домінує

Спогади про захист дисертації

Сім'я і робота – це найвищі цінності людського буття. Я щаслива, бо маю особисте життя, тісно переплетене з життям кафедри.

...Зринає у пам'яті день 19 вересня 2001 року. Довгоочікуваний для мене. День захисту дисертації. Перший колективний виїзд кафедри. Пам'ятаю, як заздрили мені інші здобу-

вачі, що маю таку групу підтримки. Пригадую, як час од часу в залі засідань Інституту психології чулося: «Це кафедра з Житомира». Тепло і турбота моїх колег додали мені в той день сили і впевненості. Відчуваю їх і сьогодні.

3 Днем народження, кафедро!

Успіхів! Довголіття!

Олена Музика

Моє знайомство з кафедрою

Я працюю в університеті давно, проте моє знайомство з кафедрою молодих, енергійних викладачів відкарбувалося у моїй пам'яті надовго. Я була і досі є у захопленні від фаховості, глибини розуміння

багатьох проблем сучасної психології молодими науковцями, проте не це є головним у моїй любові до нашої команди. Щирість, толерантність, зрілість визначає загальний емо-

ційний фон кафедри: тут по-домашньому затишно й водночас відчувається робочий ритм кожного з викладачів. Саме тут хочеться бути долученою до багатьох цікавих, відповідальних справ, у яких плекається високий корпоративний дух кафедри, факультету, університету.

Привітні, усміхнені лиця найкращих випускників нашого та інших вищих навчальних закладів зав-

жди переконують мене у тому, що створені цієї кафедри не було випадковим, адже шкілька, що була закладена турботливою рукою Вчителя, у червні виявила найкращі сторони привитих сортів, що вражають своїм розмаїттям: цвітом, барвами, пахощами, смаками – усіма ознаками культури, що має міцне коріння, спільну крону та сонце над головою. Чи це не щастя, бути вплетеною у це розкішне та плідне товариство?!

Авжеж, це щастя, і я люблю та ціную все і всіх, хто поруч зі мною ось уже четвертий рік! Будемо!

Людмила Фальковська

Адаптаційний період

Я один з небагатьох викладачів, хто за ці п'ять років встиг побувати по обидва боки викладацького столу з трирічною практикою в школі. За цих п'ять років я прожив три окремих життя. Останнє – на кафедрі – тільки починається. Починається важко – з ризанням зубів і періодичними діатезами. Мене годують штучним молоком, але мені ще хочеться пива й тарані. Тож процес адаптації відбувається за такою траєкторією, що, слід гада-

ти, прийдешня криза трирічних „Я-сам!“ набуде атипової форми „Коли-сам?“ або „Де-сам?“, позаяк за столом на кафедрі нас сидить аж тріох, а з поверненням Ольги Михайлівни взагалі стане четверо – як мушкетерів. Причому я не відважний Д'Артаньян чи благородний Арамис, а радше кінь Портоса (Портосом я метафорично називаю відповідальність за психологічну практику). Тож я інтегруюся в колектив трохи у незвичному вигляді і тому не ображаюся, коли часом мене не впізнають.

Олег Мазур

Викладачі відпочивають

В одну сонячну днину вирішила я поспати. Тільки встигла лягти на ліжку та почала дивитися сон, як у двері хтось постукав. «Прикинуся, що мене немає». – подумала я та приготувалася продовжити перегляд солодких снів. Аж тут я почула голоси Віталія Олександровича та Олександра Леонідовича, які весело сповістили про те, що немає чого спати і пора їхати на річку, де до нас також приєднається Олена Оксентівна.

Змінилося на невеличкий переїзд і я замість того, щоб вибиратися на берег, побрела в зворотній бік у сторону Корбутівки. Тільки-но я уявила себе підводним човном, починаючи глибинне занурення, як Віталій Олександрович вирішив, що підводний човен з мене нікудишній та потягнув мене на берег. На березі, стрибаючи з ноги на ногу (земля була встелена градом) на нас чекали

Олександр Леонідович та Олена Оксентівна.

Повний сюрреалізм! Дерев падають, земля встелена градом, вітер збиває з ніг. А ми з бурюльками на носі (дош встигав перетворюватися на лід) намагалися дібратися до маршрутного таксі. І коли нарешті таке щастя трапилося і ми вирушили до міста, мене раптом відвідала думка, що виходити з маршрутного таксі у купальному костюмі якось непристойно. Думка моя, мабуть, була вибриком підсвідомості, бо прийшла вона в той час, коли ми проїжджали мимо посту ДАІ. Ну що вам сказати, на дорозі мало не створилася аварійна ситуація, бо працівник ДАІ довго дивився круглими очима услід маршрутного таксі, у вікнах якого на якусь мить він побачив, як хтось намагався натягнути на себе сукню (цим «хтось» була я). Всі зайшлися сміхом, а я не могла зрозуміти у чому річ – я ж просто вирішила одягнутися!

Нарешті – Житомир! Мокрі як хлющі, із хвостом у вухах та листям на голові ми дібрали-

ся додому. Оце відпочинок! Як ро! І нехай ніякі життєві буревії не відпочивати, то відпочивати, а як знищати ні почуття гумору, ні праг- працювати, то працювати! Так нення творити. було, є і буде!

3 днем народження, кафед-

Інна Загурська

Призер олімпіади, лаборант кафедри, викладач, аспірант, а тепер молода мама

Знайомство з кафедрою для мене почалося зі «Шкілки». Тоді я разом з іншими студентами, аспірантами та молодими викладачами щочетверга поспішала на чергове засідання товариства молодих науковців. Кожен з нас мав можливість представити свій науковий пошук, озвучити найсмівливіші та найбожевільніші наукові ідеї, почути думку і, що важливо, критику колег про свою роботу. Чаювання та дитячі спогади лише додавали бажання не йти, а бігти на ці зустрічі за будь-якої погоди.

Навесні 2002 року мене, тоді ще студентку 4 курсу, запросили взяти участь у тренінгу і прибути для цього у ... ліс!!! Малювати свою презентацію та смажити шашлики довелося під парасольками,

але, на диво, ніхто не застудився. За кілька днів була створена кафедра соціальної та практичної психології, яка одразу стала моєю мрією. Перше засідання кафедри я відвідала лаборанткою. Досі пам'ятаю своє здивування, коли мене, п'ятикурсницю, попросили висловити свою думку про викладачів – претендентів на вступ до аспірантури. Я аж сама себе більше поважати стала!

Нещодавно передивлялася з друзями фотографії. Про одну із них мене запитали:

«Це ви на роботі щось святкували?». Довелося пояснювати, що на цьому фото, як і на бага-

тьох інших ми сп'янілі і, водночас, щасливі не від алкоголю, а ... від роботи в спекотну літню днину, кави і спілкування один з одним.

Перший стенд кафедри закінчували о першій годині ночі. Винагородою за таку працю стало право відкрити найкращий тоді стенд в університеті. Щоправда, я зі своїми 1м 54см не змогла дотягнутися, щоб зняти простирadlo. На заздрість усім студенткам завідувач кафедри власноруч підняв мене і допоміг упоратися з завданням.

Догляд за маленьким сином поки не залишав вільного часу, але як тільки він з'явиться (а це буде, мабуть, швидше, ніж планувалося) одразу повернуся на кафедру – до друзів, яких в багатьох інших колективах прийнято називати колегами.

Ольга Савиченко

П'ять років — це багато чи мало?

Він сприятливий для накопичення фактів, нових знань в галузі і для подальшого розвитку і зміцнення колективу кафедри.

3 днем народження, малюю! Многая лета! У тебе ще попереду дуже багато нових вражень та знайомств, які збагатять твій світогляд!

Олена Нікітенко

П'ять років – на їх (студентів) це багато чи мало? Світогляд з метою його розширення.

Вік – дитячий! Другий етап розвитку в цьому формування і роз-

Ось і минули п'ять років із дня заснування кафедри соціальної та практичної психології. За цей невеликий період зусиллями викладачів було створено дружну та міцну сім'ю соціально-психологічного факультету.

Первістками цієї сім'ї стали ми – студенти 4 курсу. З найперших днів у нас виховували самостійність, відповідальність, ініціативність, одним словом, готували до майбутнього дорослого життя.

Незабаром прийде час і перед нами відкриваються двері, за якими нас очікує професійна діяль-

Чотири роки з кафедрою

мі з річницею кафедри! 3 повагою студенти 4 курсу

Шановні викладачі, щиро дякуємо Вам і вітає-

Кафедра у складі студентського братства?

Три роки ... Три сесії... Три... Три... Третій курс! У цьому році я закінчую третій курс!

Навіть дивно... Я ще досі пам'ятаю як вперше переступила поріг соціально-психологічного факультету, перші пари і... першу зустріч з деканом факультету – кандидатом психологічних наук, доцентом О.Л.Музикою. Його виступ, кожне слово якого аж врзалося у вуха. А настрої був святковий: все і всі так і «кричало» про те, що ми найкращі, найрозумніші, найперспективніші студенти і скоро будемо навчатися на соціально-психологічного факультеті.

Пам'ятаю, як я поверталася додому і це слово аж бриніло у мойй голові... «соціально-психологічний», «соціально-психологічний»...

Сьогодні я на третьому курсі, та це слово й досі бринить у мені, але вже не в думках, а в моєму серці «соціально-психологічний факультет».

На знак вдячності від студентського братства ми хочемо привітати кафедру соціальної та практичної психології з п'ятиріччям з дня її заснування. Хочемо побажати міцного здоров'я, творчої наснаги, наукових звершень і щонайменше століття плідної діяльності.

Голова студентського братства соціально-психологічного факультету Ірина Мартинчук

Шеф-редактор – Олександр Музика
Головний редактор – Олег Мазяр
Помічники головного редактора – Ярослав Мойсєсенко
Технічний редактор – Олександр Леонтьєв
Фото – Віктор Кириченко
Адреса редакції: м. Житомир, вул. В. Бердичівська, 40, к. 702 (корпус №4) Тел. (0412) 37-20-63